
To: OIM Valg (valg@oim.dk)
From: Dansk Arbejdsgiverforening (da@da.dk)
PDFMailHeader SV: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017
Sent: 03-04-2017 09:43:21

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 31. marts 2017 vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Elise S. Hansen
Chefsekretær

Vestre Landsret
Præsidenten

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-32-17
Den 03 04-2017

Sendt pr. mail til valg@oim.dk

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ved brev af 31. marts 2017 (sagsnr. 2016-9599) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

Til: OIM Valg (valg@oim.dk)
Fra: "Forbrugerrådet, hovedadresse" (hoeringer@fbr.dk)
Titel: SV: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017
E-mailtitel: SV: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017
(ØIM Id nr.: 457944)
Sendt: 04-04-2017 09:51:44

Forbrugerrådet Tænk vurderer, at L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) ligger uden for vores interesseområde og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Vagn Jølsøe
Vicedirektør

Forbrugerrådet Tænk
T +45 7741 7720 / vj@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Forbrugerrådet
Tænk

Danish Consumer Council

Til: OIM Valg (valg@oim.dk)
Fra: Andreas Blume Wind (abw@regioner.dk)
Titel: Danske Regioner - Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling)
Sendt: 04-04-2017 09:52:27
Bilag: Bilag 1 - Høringsbrev.pdf; Bilag 2 - Høringliste.pdf; L124 som fremsat.pdf; L125 som fremsat.pdf;

Til rette vedkommende

Danske Regioner har ingen bemærkninger vedrørende to forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (Valg på personlige stemmer og prioriteret sideordnet opstilling).

Med venlig hilsen

Andreas Blume Wind
Studentermedhjælper
Ledelsessekretariatet

Danske Regioner
Dampfærgevej 22
2100 København Ø

T 35298407
E abw@regioner.dk

Officiel post bedes sendt til regioner@regioner.dk
www.regioner.dk

To: OIM Væg (valg@oim.dk), Christine Boeskov (cjb@oim.dk)
From: kos-Direktionssekretariatet@politi.dk (kos-Direktionssekretariatet@politi.dk)
PDFMailHeader VS: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017
Sent: 03-04-2017 10:31:09
Attachments: Bilag 1 - Høringsbrev.pdf; Bilag 2 - Høringliste.pdf; L124 som fremsat.pdf; L125 som fremsat.pdf;

Til Økonomi- og Indenrigsministeriet

Rigspolitiet har ved e-mail af 31/3/2017 modtaget jeres høring over to forslag til lov om ændring af valg til Folketinget.

Rigspolitiet skal anmode om, at I præciserer, hvad I ønsker Rigspolitiets stillingtagen til, da Rigspolitiet ikke umiddelbart kan fastslå Rigspolitiets mulige interesse i høringen.

Rigspolitiet skal også fremadrettet anmode om, at høringer alene sendes til Rigspolitiet, hvis høringen vurderes at kunne have relevans for Rigspolitiet.

Med venlig hilsen

Melissa Fernandez
Politifuldmægtig

RIGSPOLITIET POLITI
Direktionssekretariatet
Polititorvet 14
1780 København V
Direkte +45 4515 2028
Mobil +45 41747477
E-mail mje036@politi.dk

Fra: Valgenheden [mailto:valg@sim.dk]

Sendt: 31. marts 2017 16:02

Til: Advokatrådet; Advokatsamfundet; 'ac@ac.dk'; 'ae@ae.dk'; Dansk Arbejdsgiverforening; Dansk Erhverv, høringspostkasse; Dansk Industri; Dansk Ungdoms Fællesråd; 'dh@handicap.dk'; Danske Regioner; 'info@danske-seniorer.dk'; Danske Ældreråd; Datatilsynet; partikontoret@socialdemokraterne.dk; df@ft.dk; 'venstre@venstre.dk'; Enhedslisten; 'info@liberalalliance.dk'; Alternativet; radikale@radikale.dk; 'sf@sf.dk'; 'info@konservative.dk'; 'fb@folkebevaegelsen.dk'; mail@nyeborgerlige.dk; 'kd@kd.dk'; dommerforeningen@gmail.com; info@desa.dk; Det Centrale Handicapråd; fsr@fsr.dk; 'ftf@ftf.dk'; Institut for Menneskerettigheder; KL, Kommunernes Landsforening; Forhandlingsfællesskabet; Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen; 'lo@lo.dk'; Netværket af Ungdomsråd; 'post@retssikkerheds-fonden.dk'; Rigsombudsmanden i Grønland; Rigsombudsmanden på Færøerne; KOS FP Direktionssekretariatet; 'info@rigsrevisionen.dk'; SADEK; sak@ankl.dk; Transparency International Danmark; Vestre Landsret; Ældre Sagen; Østre landsret; Birgit Hemmingsen; govsec@nanoq.gl; himr@himr.fo; Forbrugerrådet, hovedadresse; 'post@retssikkerheds-fonden.dk'; Hasselgaard, Ole (RIGSADVOKATEN@ANKL.DK); SAV@ankl.dk; Institut for Statskundskab Aarhus Universitet; 'ekspedition.law@au.dk'; 'jurfak@jur.ku.dk'; polsci@ifs.ku.dk
Emne: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (ØIM Id nr.: 457944)

Høring over lovforslag fra Økonomi- og Indenrigsministeriet

Se venligst vedhæftede høring over to forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (Valg på personlige stemmer og prioriteret sideordnet opstilling).

Evt. bemærkninger bedes være Økonomi- og Indenrigsministeriet i hænde senest onsdag den 3. maj 2017 og bedes sendt til adressen valg@oim.dk.

Vedhæftet fremsendes høringsbrev, høringliste og lovforslag.

Med venlig hilsen

Christine Boeskov

Til: OIM Valg (valg@oim.dk)
Fra: Rigsombudsmanden i Grønland (ro@gl.stm.dk)
Titel: Sv: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (RIGS-GL Sagsnr.: 2017 - 216)
E-mailtitel: Sv: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (ØIM Id nr.: 457944) (RIGS-GL Sagsnr.: 2017 - 216)
Sendt: 04-04-2017 16:33:37

Vedr. høring over lovforslag fra Økonomi- og Indenrigsministeriet

Rigsombudsmanden i Grønland har ingen kommentarer til lovforslaget. Lovforslagene har ikke virkning for afholdelse af folketingsvalg i Grønland, jf. lov om valg til Folketinget § 7, stk. 2.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik Inuulluarit

Anne Ulrich Bertelsen

Fuldmægtig

Rigsombudsmanden i Grønland
Postboks 1030
3900 Nuuk

Telefon: (+299) 32 10 01

Fax: (+299) 32 41 71

Officiel e-mail: ro@gl.stm.dk

Officiel hjemmeside: www.rigsombudsmanden.gl

**Østre Landsret
Præsidenten**

Den **6 APR. 2017**
J.nr. 40A-ØL-30-17
Init: LRA

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Sendt pr. mail til valg@oim.dk

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ved brev af 31. marts 2017 (Sagsnr. 2016-9599) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling.)

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om lovforslagene.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Borsbo

Til: OIM Valg (valg@oim.dk)
Cc: 1 - KFST Forkontor (Forkontor@kfst.dk)
Fra: 1 - KFST Forkontor (Forkontor@kfst.dk)
Titel: VS: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017
E-mailtitel: VS: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (ØIM Id nr.: 457944)
Sendt: 19-04-2017 11:38:20
Bilag: Bilag 1 - Høringsbrev.pdf; Bilag 2 - Høringliste.pdf; L124 som fremsat.pdf; L125 som fremsat.pdf;

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ingen kommentarer til høringen.

Venlig hilsen

Anne Wendelboe-Jensen
Direktionssekretær/Principal Executive officer
konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 4171 5000
E-mail awj@kfst.dk

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5000

Vi arbejder for velfungerende markeder.

Fra: 1 - KFST Officiel hovedpostkasse
Sendt: 3. april 2017 08:59
Til: 1 - KFST Forkontor
Emne: VS: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (ØIM Id nr.: 457944)

Til: OIM Valg (valg@oim.dk)
Cc: Justitsministeriet (jm@jm.dk), ÆDatabeskyttelseskontoret (951s26 (Databeskyttelse@jm.dk))
Fra: Mette Hansen (meh@datatilsynet.dk)
Titel: Vedr. høring over forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget, j.nr. 2017-112-0691 og 2017-112-0692
Sendt: 19-04-2017 10:41:24

Ved e-mail af 31. marts 2017 har Økonomi- og Indenrigsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling).

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Datatilsynet forudsætter, at persondatalovens bestemmelser vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslagets bestemmelser.

Med venlig hilsen

Mette Hansen
Fuldmægtig, cand. jur.

Tlf.: (+45) 33 19 32 23
E-mail: meh@datatilsynet.dk

DATATILSYNET

Borgergade 28, 5. sal, 1300 København K
Tlf.: +45 3319 3200, Fax: +45 3319 3218
E-mail dt@datatilsynet.dk, Internet www.datatilsynet.dk

Til: OIM Valg (valg@oim.dk), Christine Boeskov (cjb@oim.dk)
Cc: Helle Haxgart (helhax@statsforvaltningen.dk), Rasmus Kruse (raskru@statsforvaltningen.dk),
jeadja@statsforvaltningen.dk (jeadja@statsforvaltningen.dk)
Fra: RIKHIN@statsforvaltningen.dk (RIKHIN@statsforvaltningen.dk)
Titel: VS: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling)
Sendt: 20-04-2017 10:29:07
Bilag: L124 som fremsat.pdf; L125 som fremsat.pdf;

Til Økonomi- og Indenrigsministeriet

Under henvisning til mail af 6. april 2017 om høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) skal det meddeles, at Statsforvaltningen ikke har bemærkninger til høringen.

Med venlig hilsen

Rikke Hinrichsen
direktionsassistent

STATSFORVALTNINGEN

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa
Telefon: 72 56 70 00
Direkte telefon: 72 56 79 77
Mail: direktion@statsforvaltningen.dk
Web: www.statsforvaltningen.dk

Forhandlings
fællesskabet

Til
Økonomi- og Indenrigsministeriet

E-mail: valg@oim.dk

Aktivitetsnr.: 17-0013.61.

LSJ

Direkte tlf.nr.: 3347 0616

21. april 2017

Forhandlingsfællesskabets høringsvar – forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling)

Forhandlingsfællesskabet har ved mail af 6. april 2017 modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling) med frist for eventuelle bemærkninger den 3. maj 2017.

Forhandlingsfællesskabet har ikke bemærkninger til lovforslaget, idet det ikke skønnes at have løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommunerne.

Forhandlingsfællesskabet henviser til eventuelle høringsvar fra LO, FTF og Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Pernille Olesen

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Dato. 21. april 2017

Sendt pr mail til valg@oim.dk

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ved mail af 31. marts 2017 (sagsnr. 2016-9599) anmodet Dommerforeningen om eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver Dommerforeningen anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Til: OIM Valg (valg@oim.dk)
Cc: Ole Christiansen (olch@nanoq.gl)
Fra: Marianne Petersen (maj@nanoq.gl)
Titel: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (Nanoq - ID nr.: 5278474)
E-malltitel: Høring over L 124 (valg på personlige stemmer) og L 125 (prioriteret sideordnet opstilling) - Frist 3. maj 2017 (ØIM Id nr.: 457944) (Nanoq - ID nr.: 5278474)
Sendt: 27-04-2017 13:28:41

Til Økonomi- og Indenrigsministeriet,

Grønlands Selvstyre, Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger har modtaget ovennævnte lovforslag i høring, og har ingen bemærkninger hertil.

Ikinngutinnersumik inuulluaqusiitunga – Med venlig hilsen – Kind Regards

Marianne Petersen

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Kommunitut, Nunaaqarfinnut, Isorfianerusunut, Attaveqaqatiginnermut, Ineqamermullu Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger
P.O. Box 909 , 3900 Nuuk
Oq./Tel. +299 34 51 37

MA.k@nanoq.gl

www.naalakkarsuisut.gl

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark

Att: valg@oim.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE +45 91325763
KHIB@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 17/00850-2

28. APRIL 2017

**HØRINGSSVAR OVER L 124 (VALG PÅ PERSONLIGE
STEMMER) OG L 125 (PRIORITERET SIDEORDNET
OPSTILLING)**

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ved e-mail af 31. marts 2017 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling).

Instituttet har ingen bemærkninger til udkastet.

Der henvises til ministeriets sagsnr.: 2016-9599.

Med venlig hilsen

Kholoud Ibrahim

FULD MÆGTIG

Økonomi- og Indenrigsministeriet

Landgreven 4
1301 København K

Tlf. 33 92 84 00

r@rigsrevisionen.dk
www.rigsrevisionen.dk

Høring over to forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget

28. april 2017

Rigsrevisionen modtog den 3. april 2017 høring over to forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget. Vi har gennemgået udkastet for bestemmelser om statslig økonomistyring, regnskab og revision og har ikke bemærkninger hertil.

1. kontor

J nr. 46211

Eventuelle spørgsmål kan stilles til undertegnede på telefon 33 92 84 47 eller via e-mail til r@rigsrevisionen.dk med anførelse af vores journalnr., der står i brevhovedet.

Med venlig hilsen

Signe Skovgaard Mortensen
specialkonsulent

Økonomi- og Indenrigsministeriet
valg@oim.dk

Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet vil gerne give udtryk for følgende synspunkter i forbindelse med høringen over to forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget (lovforslag nr. L 124 om valg på personlige stemmer og lovforslag nr. L 125 om prioriteret sideordnet opstilling):

Lovforslag L 124

1. Dette lovforslag tilsigter at etablere en ordning, hvor partier, der måtte ønske det, kan anmelde, at de i en storkreds, hvor deres kandidater hver især er opstillet i alle opstillingskredse, vil have deres eventuelle mandater fordelt alene ud fra antallet af personlige stemmer på hver af kandidaterne, dvs. uden hensyntagen til fordelingen af partistemmer i opstillingskredsene.
2. Herved tilsigtes at løse et gammelt problem, som består i, at tildelingen af partistemmer i nogle tilfælde har forrykket rækkefølgen mellem et partis kandidater, således at kandidater med færre personlige stemmer er blevet valgt før partifæller med flere personlige stemmer.
3. Forklaringen herpå er variationer i partistemmemønsteret, som har afspejlet forskelle i (1) partistyrke, (2) kredsstørrelse, (3) tilbøjelighed til at stemme personligt og (4) partiernes tradition for at stemme personligt på opstillingskredsens egen kandidat.
4. Det foreliggende lovforslag forekommer at være en god måde at løse dette problem, idet ingen kandidat med færre personlige stemmer vil blive valgt til Folketinget før en kandidat af samme parti med flere personlige stemmer.
5. Lovforslaget har været fremsat tidligere, hvor det fra ekspertside er blevet vurderet positivt, ikke mindst i en situation, hvor opstillingskredsene er blevet mere ens af størrelse, og hvor partiernes lokale højborg mange steder er under nedbrydning.
6. Forslaget vil dog samtidigt øge kompleksiteten i dansk valglovgivning, idet sideordnet opstilling (med og uden nominering) efter lovforslaget vil kunne forekomme både med og uden mandatfordeling alene ud fra de personlige stemmer. Der vil således fremover blive seks opstillingsformer at holde rede på for alle involverede parter, herunder de vælgere, der måtte ønske at vide, hvad effekten af deres stemmeafgivning egentlig er for udvælgelsen af det foretrukne partis medlemmer af Folketinget.
7. L 124's kvaliteter er i øvrigt så åbenlyse ud fra en række forskellige synsvinkler, at det ville være naturligt at gøre denne mandatfordelingsmodel obligatorisk for alle

Department of Political
Science

Peter Munk Christensen

Professor
Head of Department

Date 1 Maj 2017

Direct Tel +45 8716 5685
Fax +45 8613 9839
E-mail pmc@ps.au.dk

Web: au.dk/en/pmc@ps

Sender's CVR no 31119103

Page 1/3

partier, der opstiller sideordnet, i stedet for – som efter lovforslaget – kun at gøre det til en valgmulighed for de partier, der måtte ønske det. Herved ville man også kunne modvirke den under pkt. 6 nævnte øgede kompleksitet.

Lovforslag L 125

1. Dette lovforslag om prioriteret sideordnet opstilling vil under specifikke omstændigheder tillade partier at anmelde, at storkredsens kandidater anføres i en af partiet prioriteret rækkefølge på stemmesedlen (prioriteret sideordnet opstilling), idet opstillingskredsens kandidat(er) dog i alle tilfælde skal anføres før eventuelle øvrige kandidater i storkredsen.
2. Lovforslagets primære formål er angiveligt at overlade det til de enkelte partier at afgøre, om sideordnede kandidater skal anføres i alfabetisk orden på stemmesedlerne eller ej (pt. bortset fra nominerede kandidater, som anvendes i langt de fleste tilfælde, hvor partier nu opstiller på denne måde). Lovforslaget bliver i sit forsøg på at tage hensyn til såvel et ønske om ikke at ændre de aktuelle opstillingsregler (for partier, som måtte ønske at fortsætte med dem) som forslagsstillernes ønske om at gøre det muligt for partier, der måtte ønske det, at opstille deres kandidater efter andre principper (rotation mellem opstillingskredse, fremhævelse af særligt spændende kandidater etc.) mere kompliceret end nødvendigt. Derved bliver det dels ikke helt nemt at læse, dels lægger det op til en række forskellige opstillingsformer, hvilket sammen med L 124 vil kunne øge kompleksiteten i valglovens regler om opstilling og kandidatudvælgelse på en måde, som det er vanskeligt at se fordelene ved.
3. Institut for Statskundskab kan derfor ikke anbefale, at L 125 gennemføres i sin nuværende udformning. Som det vil vides, blev det imidlertid forslået under det den 27. april 2017 afholdte ekspertmøde i Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg – hvor tre af Institutts medarbejdere deltog – at valglovens § 40 i stedet formuleres så bredt, at den både dækker den nuværende situation og de ønsker om større opstillingsmæssig frihed, som forslagsstillerne tilstræber. Den nuværende alfabetiske opstilling kan bevares som en såkaldt *fall back-option*, men en bred formulering af § 40, stk. 2 vil efter Institutts bedømmelse være en mere hensigtsmæssig måde at lovgive om dette emne på end forslaget i L 125.
4. Institutts konkrete forslag er derfor, at L 125 ændres således, at hovedindholdet bliver en ny og enklere formulering af valglovens § 40, stk. 2:

”Kandidaterne anføres på stemmesedlen i alfabetisk rækkefølge. Partierne kan dog anmelde, at deres kandidater skal anføres i en anden rækkefølge, jf. § 41, stk. 2.”

Hertil kommer en ny § 41, stk. 2:

”Inden for de frister, der er anført i stik. 1, kan et parti, der har sideordnet opstilling i en eller flere opstillingskredse, anmelde

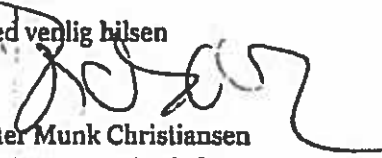

rækkefølgen på stemmesedlerne for kandidaterne i den eller de pågældende opstillingskredse.”

Page 3/3

5. Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet er i øvrigt opmærksom på, at L 124 og L 125 kan ses som udtryk for to modsatrettede tendenser, hvor den første (i L 124) vil styrke vælgernes direkte indflydelse på Folketingets personelle sammensætning, mens den anden (i L 125) kan ses som udtryk for et ønske om at muliggøre en styrkelse af de politiske partiers kontrol med, hvem der skal have de bedste chancer for at blive valgt til Folketinget (også selv om det angiveligt ikke er forslagsstillernes intention).

Med venlig hilsen

Peter Munk Christiansen
Professor, Institutleder

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Kommunaljura og Valg
Att. Anna Nystrup

Høringssvar fra KL vedrørende nye opstillingsformer til Folketingsvalget (L124 og L125)

Med forbehold for endelig politisk behandling i KL's bestyrelse d. 18. maj 2017 sendes hermed KL's høringssvar til L124 og L125 om nye opstillingsformer til Folketingsvalget.

KL har læst de fremsendte lovforslag og anerkender ønsket om endnu en opstillingsform til Folketingsvalg, samt at partierne får mulighed for selv at bestemme kandidaternes rækkefølge på stemmesedlen.

I forbindelse med de to lovforslag er der en række opmærksomhedspunkter, som KL ønsker at rejse:

- Flere opstillingsformer kan være med til at reducere valgsystemets gennemsigtighed for borgere og medier.
- Flere opstillingsformer kan gøre valget mindre gennemskueligt for de lokale partiafdelinger, der opstiller kandidater til folketingsvalget.
- Flere opstillingsformer og muligheden for at kombinere dem med forskellige modeller for rækkefølge på stemmesedlen øger risikoen for fejl i valgadministrationen og stiller yderligere krav til det i forvejen omfangsrige vejledningsmateriale fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.
- Flere opstillingsformer bør sammentænkes med en digital selvbetjeningsløsning for partierne.

På den baggrund anbefaler KL:

- at man reducerer antallet af opstillingsformer til et let overskueligt antal. Med udgangspunkt i opstillingsformerne ved kommunalvalg kunne dette eksempelvis være (1) en sideordnet opstilling med mandatfordeling baseret alene på personlige stemmer, (2) en sideordnet opstilling med nominering og (3) opstilling på partiliste.
- at man lader kandidatrækkefølgen på stemmesedlen være op til partierne, så kommunernes administration ikke inddrages i spørgsmålet om kandidatrækkefølge, lodtrækning eller lignende.
- at man forebygger fejl og letter valgadministrationen ved at forberede et lovgrundlag, der tillader, at anmeldelsen af kandidater sker ved en digital selvbetjeningsløsning.
- at muligheden for prioriteret sideordnet opstilling begrænses til at være fælles og gældende for alle opstillingskredse i en storkreds.

Dato: 3. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02033
Doc. ID: 2338990

E-mail: RSC@kl.dk
Direkte: 3370 3336

Wedekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Gennemsigtheden af opstillingsformerne ved folketingsvalg
På baggrund af professor Jørgen Elklits oplæg ved ekspertmødet i Folketinget d. 27. april 2017 har KL noteret sig, at der i dag allerede eksisterer fire opstillingsformer (almindelig kredsvis opstilling, opstilling ved partiliste, sideordnet opstilling uden nominering og sideordnet opstilling med nominering). Hertil vil L124 tilføje yderligere to opstillingsformer, og L125 vil gøre det muligt at kombinere de eksisterende opstillingsformer med valg alene på baggrund af personlige stemmer.

Dette vil skabe i alt ti forskellige kombinationsmuligheder ved opstilling til folketingsvalg – og dette antal kan øges, hvis der tilføjes flere måder at afgøre rækkefølgen på stemmesedlen på (eksempelvis ved lodtrækning eller ved rotation).

KL mener, at de mange muligheder gør det endnu sværere for borgerne at gennemskue det i forvejen komplicerede valgsystem. Derudover noterer KL sig, at det er ganske få partier, der gør brug af flere af de eksisterende opstillingsformer, eksempelvis den almindelige kredsvis opstilling og den sideordnede opstilling uden nominering.

KL anbefaler derfor, at man ved tilføjelse af de nye opstillingsformer diskuterer den samlede palette af mulige opstillingsformer og reducerer antallet af opstillingsformer til et overskueligt antal med klare forskelle mellem de valgte opstillingsformer – eksempelvis som man har gjort det ved de to opstillingsformer til kommunalvalg.

Administrationen af opstillingsformer og kandidatrækkefølge
KL mener, at det som udgangspunkt bør være op til partierne selv at vælge, i hvilken rækkefølge at kandidaterne anføres på stemmesedlen, og KL støtter, at partierne med L125 får mulighed for selv at bestemme kandidatemes rækkefølge ved sideordnet opstilling, så den alfabetiske rækkefølge kun benyttes, hvis partierne ikke selv melder en rækkefølge ind.

KL noterer sig, at det ved ekspertmødet i Folketinget d. 27. april blev diskuteret, hvorvidt det skulle være muligt at afgøre rækkefølgen på stemmesedlen ved lodtrækning, rotation eller lignende. KL mener, at sådanne ordninger bør håndteres af partierne selv uden inddragelse af valgadministrationen i statsforvaltningen eller kommunerne, således at partierne selv har ansvaret for de anvendte metoder og prioriteringer.

Digital understøttelse af kandidatopstillingen

KL anbefaler, at Økonomi- og Indenrigsministeriet forbereder et lovgrundlag, der tillader, at anmeldelsen af kandidater sker ved en digital selvbetjeningsløsning hos partierne.

En digital selvbetjeningsløsning vil reducere risikoen for fejl ved indtastningen af de enkelte kandidaters navn, partier, rækkefølge og listernes opstillingsform.

En digital selvbetjeningsløsning for partierne vil derudover betyde en mere sikker håndtering af de personfølsomme data, der skal viderebringes i forbindelse med kandidatopstillingen.

Dato: 3. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02033
Dok ID: 2338990

E-mail: RSC@kl.dk
Direkte: 3370 3336

Veidokampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Individuel prioriteret sideordnet opstilling i storkredsene

Muligheden for individuel prioriteret sideordnet opstilling i alle opstillingskredsene i en storkreds introducerer en betydelig ekstra arbejdsopgave for anmeldelsesmyndigheden på et kritisk tidspunkt i forberedelsesarbejdet. Dette kan forsinke udarbejdelsen og udsendelsen af kandidatfortegnelserne samt kredsvalgbestyrelsernes efterfølgende stemmesedelfremstilling.

KL foreslår, at muligheden for prioriteret sideordnet opstilling begrænses til at være fælles og gældende for alle opstillingskredse i en storkreds. Derved mindske anmeldelsesmyndighedens ekstra indsats.

Individuel prioriteret sideordnet opstilling i de enkelte opstillingskredse vil til gengæld være en naturlig udvidelse af opstillingsmulighederne, når en digital selvbetjeningsløsning tages i brug, dog under hensyn til vælgere, partierne og mediernes mulighed for at gennemskue valgsystemet.

Timing og implementering af lovforslagene

KL noterer sig, at L124 og L125 bl.a. vil medføre betydelige tilpasninger af Lov om Valg til Folketinget, Vejledning til Anmeldelsesmyndigheden, Vejledning om afholdelse af Folketingsvalg, anmeldelsesformularer, kandidatfortegnelser m.v.

Med planlagt 3. behandling d. 1. juni 2017 og foreslået ikrafttrædelsesdato 1. juli er det et opmærksomhedspunkt for KL, at der afsættes tilstrækkeligt tid af til, at valgadministrationen kan sætte sig ind i de nye muligheder.

Med venlig hilsen

Solvejg Schultz-Jakobsen

Dato: 3. maj 2017

Sags ID: SAG-2017-02033

Dok. ID: 2338990

E-mail: RSC@kl.dk

Direkte: 3370 3336

Waidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 3 af 3